T.C.
UYUŞMAZLIK MAHKEMESİ

ESAS NO : 2024/89
KARAR NO : 2024/386
KARAR TR : 07/10/2024

ÖZET: Davalı MTA Genel Müdürlüğünde, işçi olarak çalışan davacının, Toplu İş Sözleşmesinin ilgili maddeleri uyarınca işyeri değişikliği cezası ile cezalandırılması kararı ve bu karar gereğince bir başka müdürlüğe nakline ilişkin işlemin iptali istemiyle açtığı davanın çözümünde, ADLİ YARGI YERİNİN görevli olduğu hk.

K A R A R

Davacı : Y. Ö.
Vekili : Av. Ç. S.
Davalı : Maden Tetkik Arama Genel Müdürlüğü
Vekilleri : Av. M. K.

I. DAVA KONUSU OLAY

1. Davacı vekili, müvekkilinin davalı idarenin Ege Bölge Müdürlüğünde 04/04/2001 tarihli, süresi belli olmayan hizmet sözleşmesi ile bahçe işçisi olarak çalışmaya başladığını, 4857 sayılı Kanun'a tabi işçi statüsünde bulunduğunu, görevini sürdürürken davalı idare tarafından Toplu İş Sözleşmesinin (TİS) 18/4, 18/13. ve 30/c maddeleri uyarınca*"İş yeri değişimi cezası"* ile cezalandırılmasına ilişkin 26/09/2012 tarih ve 2012/2 sayılı işlem ile Doğu Akdeniz Adana Bölge Müdürlüğüne nakline ilişkin, 01/10/2012 tarihli ve 6489 sayılı işlemin tesis edildiğini beyanla, bu işlemlerin iptali istemiyle Maden Tetkik Arama Genel Müdürlüğüne karşı 12/10/2012 tarihindeadli yargı yerinde dava açmış, bu dava İzmir 8. İş Mahkemesinin E. 2012/417 esas sayılı dosyasına kaydedilmiştir .

2. Davacı vekili 26/02/2013 tarihinde ise müvekkilinin işyerinde sürekli baskı, tehdit ve hakarete (mobbinge) maruz kaldığından bahisle 10.000 TL manevi tazminat istemiyle M. T.'na karşı adli yargı yerinde dava açmış, bu dava İzmir 2. İş Mahkemesinin E. 2023/152 sayılı dosyasına kaydedilmiştir.

3. Bu dosyanın İzmir 8. İş Mahkemesinin 27/02/2013 tarihli karar ile E.2012/417 sayılı dosyası ile birleştirilmesine karar verilmiştir.

II. UYUŞMAZLIĞA İLİŞKİN BAŞVURU SÜRECİ

A. Adli Yargıda

4. **İzmir 8. İş Mahkemesi 20/06/2013 tarih ve E.2012/417, K.2013/390 sayılı kararı**ile, yargı yolunun caiz olmaması nedeniyle görevsizlik kararı vermiş, bu karar kesinleşmiştir. Kararın ilgili kısmı şöyledir:

"..Davacının kamu tüzel kişiliği bulunan davalı iş yerinde çalışmaktayken 01/10/2012 tarih, 6489 sayılı karar ile İzmir bölge müdürlüğünden ilişiğinin kesilerek Adana Bölge Müdürlüğüne atanmasına karar verildiği, işbu davanın söz konusu atama kararının iptaline yönelik ikame edildiği, atamaya yönelik kurum işleminin "idari işlem" niteliğinde olup 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanununun 2/1-a maddesinde belirtilen idari işlemler hakkında yetki, şekil, sebep, konu ve maksat yönlerinden biri ile hukuka aykırı olduklarından dolayı iptalleri için menfaatleri ihlal edilenler tarafından açılan iptal davaları kapsamında bulunan uyuşmazlığın çözüm merciinin idare mahkemesi olduğu anlaşılmakla mahkememizin görevsizliğine,

Mahkememiz dosyası ile birleşen İzmir 2. iş mahkemesinin 2013/152 E sayılı dava dosyasının tefriki ile dosyanın 2. iş mahkemesinin esasına kaydının yapılmak,yeni esas numarası verilmek üzere tevzii bürosuna gönderilmesine karar verilip aşağıdaki hüküm fıkrası tesis olunmuştur.

H Ü K Ü M: Yukarıda izah edilen nedenler ile

A-) Mahkememiz dava dosyası yönünden;

-Mahkememizin GÖREVSİZLİĞİNE

-Görevli Mahkemenin İzmir İdare Mahkemesi olduğuna

-HMK 331/2 maddesi gereğince yargılama giderlerinin görevli mahkemece karara bağlanmasına

B-) Mahkememiz dosyası ile birleşen İzmir 2. iş mahkemesinin 2013/152 E sayılı dava dosyasının tefriki ile dosyanın 2. iş mahkemesinin esasına kaydının yapılmak, yeni esas numarası verilmek üzere tevzii bürosuna gönderilmesine ..."

5. Davacı vekili, bu kez iş yeri değişimi cezasına ilişkin, 26/09/2012 tarih ve 2012/2 sayılı merkez işçi disiplin kurulu kararı ile Adana Bölge Müdürlüğüne naklinin yapılmasına ilişkin 01/10/2012 tarih ve 6489 sayılı kararın iptali istemiyle Maden Tetkik Arama Genel Müdürlüğü, Ege Bölge Müdürlüğüne karşı idari yargı yerinde dava açmıştır.

B. İdari Yargıda

6. İzmir 5. İdare Mahkemesi 19/03/2014 tarih ve E.2013/1, K.2014/402 sayılı kararıyla, davanın reddine hükmetmiş, temyiz istemi üzerine, Danıştay 10. Dairesinin 20/12/2018 tarih ve E.2018/800, K.2018/4127 sayılı kararıyla, uyuşmazlığın görüm ve çözümünün adli yargının görevinde olduğu gerekçesiyle davanın görev yönünden reddine karar verilmesi gerekirkenİdare Mahkemesince işin esasına girilmek suretiyle karar verilmesinde hukuki isabet bulunmadığından, temyiz isteminin kabulüyle, İzmir 5. İdare Mahkemesinin 19/03/2014 tarih ve E. 2013/1, K.2014/402 sayılı kararının bozulmasına, yeniden bir karar verilmek üzere dosyanın adı geçen mahkemeye gönderilmesine karar vermiş; söz konusu bozma kararına karşı karar düzeltme isteminde bulunulması üzerine Danıştay 10. Dairesinin 26/12/2022 tarih ve E.2019/8262, K. 2022/6450 sayılı kararıyla karar düzeltme istemireddedilmiştir.

7.İzmir 5. İdare Mahkemesi 22/03/2023 tarih ve E.2023/448, K.2023/616 sayılı kararı ile; davanın reddine hükmetmiş, karara yönelik temyiz istemi, Danıştay 10. Dairesinin 11/10/2023 tarih E.2023/4174, K.2023/5466 sayılı kararıyla 2247 sayılı Kanun'un 19. maddesi uyarınca Uyuşmazlık Mahkemesine başvurulmaksızın davanın görev yönünden reddi yolunda verilen İdare Mahkemesi kararında hukuki isabet bulunmadığından, hükmün bozulmasına karar verilmiştir.

8. **İzmir 5. İdare Mahkemesi 25/12/2023 tarih ve E. 2023/1937 sayılı kararı** ile, bozma kararına uyarak, davanın görüm ve çözümünde adli yargı yerinin görevli olduğu gerekçesiyle, 2247 sayılıKanun'un 19. maddesi uyarınca görevli yargı yerinin belirlenmesi için dosyanın Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmesine ve dosya incelemesinin bu konuda Uyuşmazlık Mahkemesince karar verilinceye kadar ertelenmesine karar vermiştir. Kararın ilgili kısmı şöyledir:

"...2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Hakkında Kanunu'un2. maddesinde; idari dava türleri gösterilmiş ve iptal davaları, idari işlemler hakkında yetki, şekil, sebep, konu ve maksat yönlerinden biri ile hukuka aykırı olduklarından dolayı iptalleri için menfaatleri ihlal edilenler tarafından açılan davalar olarak tanımlanmış, aynı maddenin devamında;idari yargının görev alanının, idari işlem ve eylemler ile genel hizmetlerden birinin yürütülmesi için yapılan idari sözleşmelerden dolayı taraflar arasında çıkan uyuşmazlıklardan doğan davalarla sınırlı olduğu hükme bağlanmış, 14. maddesinde dilekçelerin, görev ve yetki, idari merci tecavüzü, ehliyet, idari davaya konu olacak kesin ve yürütülmesi gereken bir işlem olup olmadığı, süre aşımı, husumet, 3. ve 5. maddelere uygun olup olmadıkları, yönlerinden sırasıyla inceleneceği kuralına; aynı Kanun'un 15. maddesinin 1/a bendinde ise, 3/a bendine göre adli yargının görevli olduğu konularda açılan davaların reddine; idari yargının görevli olduğu konularda ise görevli veya yetkili olmayan mahkemeye açılan davanın görev veya yetki yönünden reddedilerek dosyanın görevli veya yetkili mahkemeye gönderilmesine karar verileceği düzenlemesine yer verilmiştir.

Uyuşmazlıkta, Kamu İşletmeleri İşverenler Sendikası ile Genel Maden İşçileri Sendikası arasında imzalanan ve 01/01/2011-31/12/2012 dönemini kapsayan Toplu İş Sözleşmesi ve davacı ile davalı idare arasında aktedilen hizmet akti uyarınca bahçe işçisi olarak davalı idarece istihdam edilen davacının, anılan işyeri bünyesinde 4857 sayılı İş Kanununa tabi işçi olarak çalıştığı görülmektedir.

Bu nedenle, Toplu İş Sözleşmesi hükümleri uygulanmak suretiyle davacı hakkında "işyeri değişim cezası" verilmesine ve davacının naklinin yapılmasına ilişkin işlemlerin iptali istemiyle açılan bu davanın, adli yargıda açılması gerekmektedir.

Bununla birlikte, aynı uyuşmazlığa ilişkin olarak, İzmir 8. İş Mahkemesinin 20/06/2013 tarih ve 2012/417 E, 2013/390 K. sayılı kararıyla görevsizlik kararı verildiği, kararın istinaf edilmeyerek 28/06/2013 tarihinde kesinleştiği anlaşılmakta olup, görevsizlik kararı vermiş olan adli yargı merciinin görevli olduğu kanaatine varıldığından, 2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesinin Kuruluş ve İşleyişi Hakkında Kanun'un 19'uncu maddesi hükmü gereğince, önceki görevsizlik kararına ilişkin dava dosyası da temin edilerek, gerekçeli başvuru kararı ile birlikte dava dosyaları Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmek suretiyle, görevli merciin belirlenmesi için Uyuşmazlık Mahkemesine başvurulması ve davanın esasının incelenmesinin Uyuşmazlık Mahkemesinin karar vermesine kadar ertelenmesi gerekmektedir.

Açıklanan nedenlerle;

1-2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesinin Kuruluş ve İşleyişi Hakkında Kanun'un 19'uncu maddesi hükmü gereğince İzmir 8. İş Mahkemesinin E:2012/417 sayılı dosyasının mahkemesinden istenilmesine,

2-İzmir 8. İş Mahkemesinin E:2012/417 sayılı dosyası temin edildikten sonra bu karar ile birlikte dava dosyaları Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmek suretiyle görevli merciin belirlenmesi için Uyuşmazlık Mahkemesi'ne başvurulmasına,

3-Davanın esasının incelenmesinin Uyuşmazlık Mahkemesi'nin karar vermesine kadar ertelenmesine ..."

9. İzmir 5. İdare Mahkemesince 2247 sayılı Kanun'un 19. maddesi uyarınca görevli yargı yerinin belirlenmesi için davadosyaları Uyuşmazlık Mahkemesine gönderilmiştir.

10. Uyuşmazlık Mahkemesi Başkanlığınca, 2247 sayılı Uyuşmazlık Mahkemesinin Kuruluş ve İşleyişi Hakkında Kanun'un 16. maddesi uyarınca Danıştay Başsavcısı ile Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısının yazılı düşünceleri istenilmiştir.

III. BAŞSAVCILIK DÜŞÜNCELERİ

A. Danıştay Başsavcılığının Yazılı Düşüncesi

11. Danıştay Başsavcısı, davanın görüm ve çözümünün adli yargı yerine ait olduğu yönünde yazılı düşünce vermiştir. Yazılı düşüncenin ilgili kısımı şöyledir.

"...2577 sayılı İdarî Yargılama Usulü Kanunu'nun 2. maddesinde, İdarî dava türleri İdarî işlemlere karşı açılan iptal davaları, İdarî eylem ve işlemlerden dolayı açılacak tam yargı davaları ve İdarî sözleşmelerden dolayı çıkan uyuşmazlıklara ilişkin davalar olarak belirlendiğinden, bir uyuşmazlığın İdarî yargıda çözümlenebilmesi için idarî işlem, İdarî eylem veya İdarî sözleşmeden kaynaklanması gerekmektedir.

Bir sözleşmenin idarî sözleşme sayılabilmesi için sürekli bir kamu hizmetinin görülmesi amacını taşıması, taraflarından birinin idare olması ve özel hukuk hükümlerini aşan, kamu hukukuna özgü şart ve hükümleri içermesi zorunludur. Bu itibarla, taraflarından biri idare olmakla birlikte, idarî sözleşme niteliği taşımayan sözleşmeler özel hukuk sözleşmesi olduğundan, bu sözleşmelerin uygulanmasından kaynaklanan uyuşmazlıklar, özel hukuk hükümlerine göre adlî yargı mercilerince çözümlenir.

Davalı ile davacı arasındaki hukukî ilişki hizmet sözleşmesine dayalı olarak kurulmuş bir iş hukuku ilişkisi olduğundan, taraflar arasında imzalanan hizmet akdinin İdarî sözleşme olduğundan bahsedilemeyeceği açıktır. Bu itibarla, davanın açılmasına neden olan işlem, davalının yetkili organı tarafından işveren sıfatıyla tesis edilmiş bir özel hukuk işlemidir.

7036 sayılı İş Mahkemeleri Kanunu'nun 5. maddesi uyarınca 4857 sayılı İş Kanununa veya 6098 sayılı Türk Borçlar Kanununda düzenlenen hizmet sözleşmelerine tâbi işçiler ile işveren veya işveren vekilleri arasında, iş ilişkisi nedeniyle sözleşmeden veya kanundan doğan her türlü hukuk uyuşmazlıklarına ilişkin dava ve işlerin görüm ve çözümü iş mahkemelerinin görev alanına girdiğinden, işçi olan davacının görev ve görev yerinin belirlenmesinden kaynaklanan uyuşmazlığın görüm ve çözümünde iş mahkemeleri görevlidir.

SONUÇ : Açıklanan nedenlerle, MTA Genel Müdürlüğü Merkez İşçi Disiplin Kurulunun 26/09/2012 tarihli ve 2012/2 sayılı "işyeri değişimi cezası" gereği davacının MTA Ege Bölge Müdürlüğünden, Doğu Akdeniz Adana Bölge Müdürlüğüne nakline ilişkin 02/10/2012 tarihli ve 6489 sayılı işlemin iptali istemiyle açılan davanın görüm ve çözümünde adlî yargı merciinin görevli olduğu düşünülmektedir..."

B.Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığının Yazılı Düşüncesi

12. Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı, davanın görüm ve çözümünün adliyargı yerine ait olduğu yönünde yazılı düşünce vermiştir. Yazılı düşüncenin ilgili kısmı şöyledir:

"...Bilindiği gibi, Anayasa'nın 128. maddesinde, "Devletin, kamu iktisadi teşebbüsleri ve diğer kamu tüzelkişilerinin genel idare esaslarına göre yürütmekle yükümlü oldukları kamu hizmetlerinin gerektirdiği asli ve sürekli görevler, memurlar ve diğer kamu görevlileri eliyle görülür. Memurların ve diğer kamu görevlilerinin nitelikleri, atanmaları, görev ve yetkileri, hakları ve yükümlülükleri, aylık ve ödenekleri ve diğer özlük işleri kanunla düzenlenir" hükmüne yer verilmiş; 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun "İstihdam Şekilleri" başlıklı 4. maddesinde, "Kamu hizmetleri; memurlar, sözleşmeli personel, geçici personel ve işçiler eliyle gördürülür. " denilmiş ve ilk üç istihdam şeklinin dışında kalan ve ilgili mevzuatı gereğince tahsis edilen sürekli işçi kadrolarında belirsiz süreli iş sözleşmeleriyle çalıştırılan sürekli işçiler ile mevsimlik veya kampanya işlerinde ya da orman yangınıyla mücadele hizmetlerinde ilgili mevzuatına göre geçici iş pozisyonlarında altı aydan az olmak üzere belirli süreli iş sözleşmeleriyle çalıştırılan geçici işçiler hakkında bu Kanun hükümlerinin uygulanmayacağına işaret edilmek suretiyle, kamu kurum ve kuruluşlarında statü hukuku dışında kalan istihdam şekli de benimsenmiş olup, kamuda çalışan işçiler hakkında özel bir yasal düzenleme de öngörülmemiştir. Bu sebeple bu kişilerin iş hukukuna tabi oldukları kabul edilmektedir.

Uyuşmazlık konusu olayda, davacının davalı idarenin Ege Bölge Müdürlüğünde 04.04.2001 tarihli süresi belli olmayan hizmet sözleşmesi ile bahçe işçisi olarak çalışmaya başladığı, bu itibarla 4857 sayılı Kanun'a tabi işçi statüsünde bulunduğu, görevini sürdürürken davalı idare tarafından Toplu İş Sözleşmesi'nin (TİS) 18/4. 18/13. maddeleri uyarınca "İş yeri değişimi cezası" ile cezalandırılmasına ilişkin 26.09.2012 tarihli ve 2012/2 sayılı işlem ile Doğu Akdeniz Adana Bölge Müdürlüğüne nakline ilişkin 02.10.2012 tarihli ve 6489 sayılı işlemin tesis edildiği, her iki yargı yolunda bu işlemlerin iptalinin dava konusu edildiği anlaşılmaktadır.

Yukarıda belirtilen mevzuat hükümleri dikkate alındığında, davalı idare ile davacı arasındaki ilişki 4857 sayılı İş Kanunu'na tabi hizmet sözleşmesine dayalı olarak kurulmuş bir iş hukuku ilişkisi niteliğini taşıdığından, davacı hakkında disiplin cezası verilmesine ve çalıştığı kurum bünyesindeki görev yerinin değiştirilmesine ilişkin dava konusu işlemlerin, idarenin yetkili organı tarafından işveren sıfatıyla tesis

edilmiş bir özel hukuk işlemi oldukları açıktır.

Aksinin kabulü, işverenin salt bir kamu kuruluşu olması nedeniyle, statü hukukuna tabi olmayan personeli hakkındaki tüm işlemlerinin idari işlem niteliğinde görülerek, özel hukuk alanına dahil bulunan uyuşmazlıkların da idari yargı denetimine tabi kılınması sonucunu doğurur.

Belirtilen tüm bu hususlara göre ve 4857 sayılı Kanun'da düzenlenen belirsiz süreli hizmet sözleşmesine tabi işçiler ile işveren veya işveren vekilleri arasında, iş ilişkisi nedeniyle sözleşmeden veya kanundan doğan her türlü hukuk uyuşmazlıklarına iş mahkemelerinin bakacak olması karşısında, işçi olan davacı ile işvereni arasında iş akdinden doğan davanın çözümünde adli yargı yeri görevli bulunmaktadır.

Uyuşmazlık Mahkemesinin 26.12.2022 tarihli ve 2022/693 E., 2022/706 K. sayılı kararında da benzer hususlar vurgulanmıştır.

Yukarıdaki açıklamalara göre, davacı hakkında disiplin cezası verilmesine ve görev yerinin değiştirilmesine ilişkin işlemlerin iptaline ilişkin uyuşmazlığın özel hukuk hükümlerine göre adli yargı yerinde görülmesi gerektiği düşünülmektedir.

Bu nedenle, İzmir 5. İdare Mahkemesinin başvurusunun kabulüyle, İzmir 8. İş Mahkemesinin 20.06.2013 tarihli ve 2012/417 E., 2013/390 K. sayılı görevsizlik kararının kaldırılmasına karar verilmesi gerekmektedir..."

III. İLGİLİ HUKUK

13. Anayasa'nın *" Genel ilkeler"* başlıklı 128. maddesi şöyledir:

"Devletin, kamu iktisadi teşebbüsleri ve diğer kamu tüzelkişilerinin genel idare esaslarına göre yürütmekle yükümlü oldukları kamu hizmetlerinin gerektirdiği asli ve sürekli görevler, memurlar ve diğer kamu görevlileri eliyle görülür.

Memurların ve diğer kamu görevlilerinin nitelikleri, atanmaları, görev ve yetkileri, hakları ve yükümlülükleri, aylık ve ödenekleri ve diğer özlük işleri kanunla düzenlenir.(Ek cümle: 7/5/2010-5982/12 md.) Ancak, malî ve sosyal haklara ilişkin toplu sözleşme hükümleri saklıdır.

Üst kademe yöneticilerinin yetiştirilme usul ve esasları, kanunla özel olarak düzenlenir."

14. 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun *"İstihdam şekilleri"* başlıklı 4. maddesinin ilgili kısımları şöyledir:

"(Değişik: 30/5/1974 - KHK-12; Değiştirilerek kabul: 15/5/1975 - 1897/1 md.)
Kamu hizmetleri; memurlar, sözleşmeli personel, geçici personel ve işçiler eliyle gördürülür.
...

D) İşçiler:
(Değişik birinci cümle: 4/4/2007 - 5620/4 md.)(A), (B) ve (C) fıkralarında belirtilenler dışında kalan ve ilgili mevzuatı gereğince tahsis edilen sürekli işçi kadrolarında belirsiz süreli iş sözleşmeleriyle çalıştırılan sürekli işçiler ile mevsimlik veya kampanya işlerinde ya da orman yangınıyla mücadele hizmetlerinde ilgili mevzuatına göre geçici iş pozisyonlarında altı aydan az olmak üzere belirli süreli iş sözleşmeleriyle çalıştırılan geçici işçilerdir. Bunlar hakkında bu Kanun hükümleri uygulanmaz."

15. 4857 sayılı İş Kanunu'nun *"Amaç ve kapsam "* başlıklı1. maddesişöyledir:

"Bu Kanunun amacı işverenler ile bir iş sözleşmesine dayanarak çalıştırılan işçilerin çalışma şartları ve çalışma ortamına ilişkin hak ve sorumluluklarını düzenlemektir.

Bu Kanun, 4 üncü maddedeki istisnalar dışında kalan bütün işyerlerine, bu işyerlerinin işverenleri ile işveren vekillerine ve işçilerine faaliyet konularına bakılmaksızın uygulanır.

İşyerleri, işverenler, işveren vekilleri ve işçiler, 3 üncü maddedeki bildirim gününe bakılmaksızın bu Kanun hükümleri ile bağlı olurlar."

16. 4857 sayılı Kanun'un *"Tanımlar"* başlıklı2. maddesinin birinci fıkrası şöyledir:

"Bir iş sözleşmesine dayanarak çalışan gerçek kişiye işçi, işçi çalıştıran gerçek veya tüzel kişiye yahut tüzel kişiliği olmayan kurum ve kuruluşlara işveren, işçi ile işveren arasında kurulan ilişkiye iş ilişkisi denir. İşveren tarafından mal veya hizmet üretmek amacıyla maddî olan ve olmayan unsurlar ile işçinin birlikte örgütlendiği birime işyeri denir."

17. 7036 sayılı İş Mahkemeleri Kanunu'nun*"Görev "* başlıklı 5. maddesişöyledir .

"(1) İş mahkemeleri;

a) 5953 sayılı Kanuna tabi gazeteciler, 854 sayılı Kanuna tabi gemiadamları, 22/5/2003 tarihli ve 4857 sayılı İş Kanununa veya 11/1/2011 tarihli ve 6098 sayılı Türk Borçlar Kanununun İkinci Kısmının Altıncı Bölümünde düzenlenen hizmet sözleşmelerine tabi işçiler ile işveren veya işveren vekilleri arasında, iş ilişkisi nedeniyle sözleşmeden veya kanundan doğan her türlü hukuk uyuşmazlıklarına,

b) İdari para cezalarına itirazlar ile 5510 sayılı Kanunun geçici 4 üncü maddesi kapsamındaki

uyuşmazlıklar hariç olmak üzere Sosyal Güvenlik Kurumu veya Türkiye İş Kurumunun taraf olduğu iş ve sosyal güvenlik mevzuatından kaynaklanan uyuşmazlıklara,

c) Diğer kanunlarda iş mahkemelerinin görevli olduğu belirtilen uyuşmazlıklara, ilişkin dava ve işlere bakar."

18. 6098 sayılı Türk Borçlar Kanunu'nun *"Hizmet Sözleşmeleri"* üst başlığı kapsamında *"Genel Hizmet Sözleşmeleri"* alt başlığında yer alan *"A.Tanımı"* başlıklı 393. maddesişöyledir.

"Hizmet sözleşmesi, işçinin işverene bağımlı olarak belirli veya belirli olmayan süreyle işgörmeyi ve işverenin de ona zamana veya yapılan işe göre ücret ödemeyi üstlendiği sözleşmedir.

İşçinin işverene bir hizmeti kısmi süreli olarak düzenli biçimde yerine getirmeyi üstlendiği sözleşmeler de hizmet sözleşmesidir.

Genel hizmet sözleşmesine ilişkin hükümler, kıyas yoluyla çıraklık sözleşmesine de uygulanır; özel kanun hükümleri saklıdır."

19. 2804 sayılı Maden Tetkik ve Arama Genel Müdürlüğü Kanunu'nun 1. maddesi şöyledir:

"Hükmi şahsiyeti haiz olmak ve bütün muamelelerinde bu kanun ve Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi ile hukuku hususiye ahkamına tabi bulunmak üzere Ankara'da bir M.T.A. Enstitüsü, (Maden Tetkik ve Arama Enstitüsü) kurulmuştur.

M.T.A. Enstitüsü ticari usullere göre idare olunur. Bu enstitünün bütün sarfiyat ve muamelatı, Muhasebei Umumiye, Artırma, Eksiltme ve İhale Kanunlarına ve Divanı Muhasebatın vize ve murakabesine tabi değildir."

20. 2804 sayılı Kanun'un 12. maddesi şöyledir :

"M.T.A. Enstitüsünün memur ve müstahdemleri halk ile ve mensup oldukları Enstitü ile, muamele ve münasebetlerinde, hususi müessese müstahdemleri gibi muameleye tabi olup haklarında Memurin Muhakematı Hakkındaki Kanun ile Memurin Kanunu hükümleri tatbik olunmaz.

M.T.A. Enstitüsüne ait mallar Devlet malıdır. Bunları çalanlar, ihtilas edenler, zimmetine geçirenler veya her ne suretle olursa olsun suiistimal edenler hakkında Devlet mallarına karşı işlenen bu çeşit suçlara ait cezai takibat yapılır."

21. 2577 sayılı İdari Yargılama UsulüKanunu'nun *"İdari dava türleri ve idari yargı yetkisinin sınırı"* başlıklı 2. maddesinin birinci fikrasışöyledir:

" 1. (Değişik: 10/6/1994-4001/1 md.) İdari dava türleri şunlardır:

a) (İptal: Anayasa Mahkemesinin 21/9/1995 tarihli ve E:1995/27, K:1995/47 sayılı kararı ile; Yeniden Düzenleme: 8/6/2000-4577/5 md.) İdarî işlemler hakkında yetki, şekil, sebep, konu ve maksat yönlerinden biri ile hukuka aykırı olduklarından dolayı iptalleri için menfaatleri ihlâl edilenler tarafından açılan iptal davaları,

b) İdari eylem ve işlemlerden dolayı kişisel hakları doğrudan muhtel olanlar tarafından açılan tam yargı davaları,

c) (Değişik: 18/12/1999-4492/6 md.) Tahkim yolu öngörülen imtiyaz şartlaşma ve sözleşmelerinden doğan uyuşmazlıklar hariç, kamu hizmetlerinden birinin yürütülmesi için yapılan her türlü idari sözleşmelerden dolayı taraflar arasında çıkan uyuşmazlıklara ilişkin davalar.

IV. İNCELEME VE GEREKÇE

A. İlk İnceleme

22. Uyuşmazlık Mahkemesinin Kenan YAŞAR'ın Başkanlığında, Üyeler Doğan AĞIRMAN, Eyüp SARICALAR, Seyfi HAN, Ahmet ARSLAN, Mahmut BALLI ve Bilal ÇALIŞKAN'ın katılımlarıyla yapılan07/10/2024 tarihli toplantısında; 2247 sayılı Kanun'un 27. maddesi uyarınca yapılan incelemeye göre, İdare Mahkemesince, anılan Kanun'un 19. maddesine göre başvuruda bulunulmuş olduğu, idari yargı dosyasının ekinde adli yargı dosyasının birlikte Uyuşmazlık Mahkemesine gönderildiği ve usule ilişkin herhangi bir noksanlık bulunmadığı anlaşıldığından, görev uyuşmazlığının esasının incelenmesine oy birliği ile karar verildi.

B. Esasın İncelenmesi

23. Raportör-Hâkim Şerife ÖZDOĞAN'ın, davanın çözümünde adli yargının görevli olduğu yolundaki raporu ile dosyadaki belgeler okunduktan, ilgili Başsavcılarca görevlendirilen Yargıtay Cumhuriyet Savcısı Halil İbrahim ÇİFTÇİ ile Danıştay Savcısı Yakup BAL'ın davada adli yargının görevli olduğu yolundaki yazılı açıklamaları okunup, sözlü açıklamaları da dinlendikten sonra, gereği görüşülüp düşünüldü:

24. Uyuşmazlık konusu olayda, davacının davalı idarenin Ege Bölge Müdürlüğünde 04/04/2001 tarihli süresi belli olmayan hizmet sözleşmesi ile bahçe işçisi olarak çalışmaya başladığı, 4857 sayılı Kanun'a tabi işçi statüsünde bulunduğu, görevini sürdürürken davalı idare tarafından Toplu İş Sözleşmesi'nin (TİS) 18/4. 18/13. maddeleri uyarınca *"İş yeri değişimi cezası"* ile cezalandırılmasına ilişkin 26/09/2012 tarihli ve 2012/2 sayılı işlem ile bu işlem gereğince Doğu Akdeniz Adana Bölge Müdürlüğüne nakline ilişkin 02/10/2012 tarihli ve 6489 sayılı işlemin tesis edildiği, her iki yargı yolunda bu işlemlerin iptalinin dava konusu edildiği anlaşılmaktadır.

25. 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'nun *"İstihdam Şekilleri"* başlıklı 4. maddesinde, *"Kamu hizmetleri; memurlar, sözleşmeli personel, geçici personel ve işçiler eliyle gördürülür."* denilmiş ve ilk üç istihdam şeklinin dışında kalan ve ilgili mevzuatı gereğince tahsis edilen sürekli işçi kadrolarında belirsiz süreli iş sözleşmeleriyle çalıştırılan sürekli işçiler ile mevsimlik veya kampanya işlerinde ya da orman yangınıyla mücadele hizmetlerinde ilgili mevzuatına göre geçici iş pozisyonlarında altı aydan az olmak üzere belirli süreli iş sözleşmeleriyle çalıştırılan geçici işçiler hakkında bu Kanun hükümlerinin uygulanmayacağına işaret edilmek suretiyle, kamu kurum ve kuruluşlarında statü hukuku dışında kalan istihdam şekli de benimsenmiş olup, kamuda çalışan işçiler hakkında özel bir yasal düzenleme de öngörülmemiştir. Bu sebeple bu kişilerin iş hukukuna tabi oldukları kabul edilmektedir.

26. Mevzuat hükümleri dikkate alındığında, davalı idare ile davacı arasındaki ilişki 4857 sayılı İş Kanunu'na tabi hizmet sözleşmesine dayalı olarak kurulmuş bir iş hukuku ilişkisi niteliğini taşıdığından, davacı hakkında disiplin cezası verilmesine ve çalıştığı kurum bünyesinde görev yerinin değiştirilmesine ilişkin dava konusu işlemlerin, idarenin yetkili organı tarafından işveren sıfatıyla tesis edilmiş bir özel hukuk işlemi oldukları açıktır. Aksinin kabulü, işverenin salt bir kamu kuruluşu olması nedeniyle, statü hukukuna tabi olmayan personeli hakkındaki tüm işlemlerinin idari işlem niteliğinde görülerek, özel hukuk alanına dahil bulunan uyuşmazlıkların da idari yargı denetimine tabi kılınması sonucunu doğurur.

27. Belirtilen tüm bu hususlara göre ve 4857 sayılı Kanun'da düzenlenen belirsiz süreli hizmet sözleşmesine tabi işçiler ile işveren veya işveren vekilleri arasında, iş ilişkisi nedeniyle sözleşmeden veya Kanundan doğan her türlü hukuk uyuşmazlıklarına iş mahkemelerinin bakacak olması karşısında, işçi olan davacı ile işvereni arasında iş akdinden doğan davanın çözümünde adli yargı yeri görevli bulunmaktadır.

28. Bu durumda, davacı hakkında disiplin cezası verilmesine ve bu kapsamda görev yerinin değiştirilmesine ilişkin işlemlerin iptaline ilişkin uyuşmazlığın özel hukuk hükümlerine göre adli yargı yerinde görülmesi gerekir.

29. Yukarıda belirtilen hususlar göz önünde bulundurularak, İzmir 5. İdare Mahkemesinin başvurusunun kabulü ile İzmir 8. İş Mahkemesinin 20/06/2013 tarih ve E.2012/417, K.2013/390 sayılı görevsizlik kararının kaldırılması gerekmiştir.

V. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Davanın çözümünde ADLİ YARGININ GÖREVLİ OLDUĞUNA,

B. İzmir 5. İdare Mahkemesinin BAŞVURUSUNUN KABULÜ ile, İzmir 8. İş Mahkemesinin 20/06/2013 tarih ve E.2012/417, K.2013/390 sayılı GÖREVSİZLİK KARARININ KALDIRILMASINA,

07/10/2024 tarihinde, OY BİRLİĞİ İLE KESİN OLARAK karar verildi.

Başkan Vekili	Üye	Üye	Üye
Kenan	Doğan	Eyüp	Seyfi
YAŞAR	AĞIRMAN	SARICALAR	HAN

Üye	Üye	Üye
Ahmet	Mahmut	Bilal
ARSLAN	BALLI	ÇALIŞKAN